

De beeldhouwer, die het uitvoerde, zal vermoedelijk ook aan de Zuidzijde enkele reliëfs hebben gemaakt, bij voorbeeld de Astronomie en de Architectuur. Hij heeft het werk van Andrea reeds gekend en is er door beïnvloed. Andrea's persoonlijke stijl treedt dan echter op in de „Medicijnen,” de Jacht, de Weverij en de Mechanica (voorgesteld door Daedalus) en ook in de Scheepvaart, 't reliëf met Herkules en Cacus, den Akkerbouw en het Theater aan de Oostzijde.

Ook in deze reliëfs zijn slechts weinig personen gegeven. De voorstelling is duidelijk uitgewerkt, alle bijzaken zijn weggelaten, het achtervlak is neutraal.

Het hoogst in deze serie staat misschien de „Geneeskunst,” maar ook „Het Weven,” eveneens aan de Zuidzijde, is prachtig weergegeven. Van welk een gevoelige kunstenaarshand getuigt de vrouwefiguur rechts, met het mooi-plooiende gewaad, waarin de linkerhand grijpt. Bij een dergelijke figuur moeten we zeker aan Andrea denken.

In de „Scheepvaart” en den „Akkerbouw” is een hartstochtelijk, haast dramatisch element, dat voor-teekeningen van Giotto doet vermoeden. De andere reliëfs zijn meest rustiger, vrediger, ademen daardoor meer Andrea's geest.

Ghiberti beschouwde de geheele bovenste zône als Andrea's werk. Dit is zeker onjuist. Hier was reeds een volgende generatie begonnen, waaronder waarschijnlijk Francesco Talenti, Andrea's opvolger als bouwleider, een groote plaats innam.

De volgelingen van Andrea aan den Campanile behouden zijn opvatting: een decoratieve vulling van het vlak in reliëfstijl. Geen doordringen in de diepte.

De zeven Sacramenten aan de Noord-zijde heeft men toegeschreven aan Alberto di Arnolfo, een minder bekend Florentijn. De figuren zijn harder en minder gevoelig dan bij Andrea, ook is de stijl hier anders; toch klinkt vaak nog zijn kunst er in door.

Hetzelfde is het geval met de zuivere decoratieve versieringen als de leeuwenkoppen, die zeker de meester wel niet zelf zal uitgevoerd hebben, maar die toch in de opvatting nog zijn invloed verraden.

Deze opvatting van het reliëf blijft echter niet bestaan. Reeds Orcagna doorbreekt in zijn tabernakel in Or S. Michele van 1348—'59 de achterwand, en voert ons in de diepte. Hij werkt met schilderachtige effecten, diepe schaduwpartijen naast lichtere gedeelten.

Deze tendens naar het picturale gaat nog verder in later werk. In een reliëf aan het marmeren doopbekken in het Battistero, van 1370, worden figuren en landschap zelfs samen tot een eenheid versmolten.

Wij zouden hier reeds aan het eind van Andrea's Oeuvre te Florence zijn wanneer Schmarsow niet in twee beelden in het Dom-museum zijn hand